

Vergaderjaar 2003–2004

29 411

Bepalingen in verband met de fusie van De Nederlandsche Bank N.V. en de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer

Nr. 10

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 2 juni 2004

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft op 1 juni 2004 overleg gevoerd met minister Zalm van Financiën over **het wetsvoorstel Bepalingen in verband met de fusie van De Nederlandsche Bank N.V. en de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer (29 411)**.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Tichelaar

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Vente

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Giskes (D66), Crone (PvdA), Van Egerschot (VVD), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Eurlings (CDA), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Smits (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Koomen (CDA), Fierens (PvdA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Heemskerck (PvdA) en Dezentjé Hamming (VVD).

Piv. leden: Rouvoet (ChristenUnie), Bakker (D66), Koenders (PvdA), Van Beek (VVD), Balemans (VVD), Kortenhorst (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Duyvendak (GroenLinks), Van Gent (GroenLinks), De Ruiter (SP), Mosterd (CDA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Atsma (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Omtzigt (CDA), Eerdmans (LPF), Noorman-den Uyl (PvdA), Van Bommel (SP), Jan de Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), Rambocus (CDA), Samsom (PvdA), Luchtenveld (VVD), Smeets (PvdA), Douma (PvdA) en Bibi de Vries (VVD).

Stenografisch verslag van een wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën

Dinsdag 1 juni 2004

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Tichelaar

Aanwezig zijn: 4 leden der Kamer, te weten:

Omtzigt, Van Egerschot, Heemskerk en Tichelaar,

en de heer Zalm, minister van Financiën.

Aan de orde is de behandeling van: - **het wetsvoorstel Bepalingen in verband met de fusie van De Nederlandsche Bank N.V. en de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer (29411).**

De **voorzitter**: Ik heet u allen van harte welkom bij dit wetgevings-overleg over de fusie tussen De Nederlandsche Bank en de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer. De minister en ik dachten dat het weleens goed was om te beginnen met de beantwoording in eerste termijn. De minister heeft kennisgenomen van enige publicaties. Mocht u daartegen zijn, wilt u dat dan nu kenbaar maken?

De heer **Omtzigt** (CDA): Dat doe ik, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan beginnen wij met de eerste termijn van de Kamer. Het woord is aan u.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het voornemen tot fusie tussen DNB en de PVK is allerminst verrassend. Bij meerdere gelegenheden zijn de contouren van het nieuwe toezichtsmodel geschetst. Hierin past logischerwijs een fusie tussen beide instellingen. De leden van de CDA-fractie zien het voordeel van het

samengaan van deze zeer belangrijke toezichthouders en hebben eerder al ingestemd met het voornemen om de fusie verder uit te werken. De uitwerking ligt nu voor ons in de vorm van een fusiewetsvoorstel. Vooralsnog gaan de leden van de CDA-fractie niet akkoord met dit wetsvoorstel. De wijze waarop in dat voorstel uitvoering wordt gegeven aan de fusie, wijkt in een aantal opzichten sterk af van de wensen van het CDA.

Tegelijkertijd met de fusie van DNB en de PVK loopt een groeitraject, zoals de minister dat in antwoord op eerdere Kamervragen van mijn collega's Koomen en Eski noemde, van de salarissen van de bestuurders van de PVK. Het salaris van de voorzitter steeg in 2003 met 12,2%. In 2004 stijgt het met 14,4% en in 2005 met 4,8%. Dat komt uit op een brutosalaris van € 312.500 in het jaar 2005. Ik zal zo nog terugkomen op de pensioenlasten die bij dit salaris horen.

Het mag duidelijk zijn dat de leden van de CDA-fractie niet erg gecharmeerd zijn van dit groeitraject. In de motie-De Nerée tot Babberich wordt opgeroepen tot een evenwichtig bezoldigingsbeleid. Ook heeft het kabinet bij monde van de premier meermalen aangegeven dat het menens is met het aanpakken van de salarisstijgingen. De beloning van bestuurders van toezichthoudende instellingen lijkt zich een beetje aan de breed gevoerde discussie over beloningen te onttrekken. Dat blijkt ook uit de nota naar aanleiding van het verslag. De verwijzing naar de openbaarmaking van salarissen is goed, maar is weinig waard, omdat dit bij de PVK al heeft plaatsgevonden.

Over de verwijzing naar het rapport van de commissie-Dijkstal heb ik enige vragen. Hierin worden private ZBO's expliciet niet behandeld. In het notaoverleg van 1 december jongstleden heeft de minister aan de Kamer toegezegd, dat hij in het voorjaar een brief aan de Kamer zendt waarin hij het bezoldigingsbeleid van staatsdeelnemingen uiteenzet. Hij zou de staatsdeelnemingen die nu voor 100% in handen van de Staat zijn en dat vermoedelijk in de toekomst ook zullen blijven, bij de semi-publieke sector trekken. Dat raakt dus aan de motie-De Nerée tot Babberich. Mijn concrete vraag is wanneer de Kamer die brief krijgt ter uitvoering van de motie. Is de minister het met mij eens dat DNB voor 100% een staatsdeelneming is en dat in de toekomst ook zal blijven, waardoor DNB onder de semi-publieke sector zou vallen?

Dan kom ik op de pensioenverplichtingen van de PVK. Daarmee kom ik op een vrij cruciaal punt: wie houdt toezicht op de toezichthouder? De PVK heeft of had een gat in zijn eigen pensioenfondsen. Wie gaat in de nieuwe opzet maatregelen opleggen? Nu is dat afgewenteld door een backserviceverplichting van 2,3 mln euro te laten betalen door de andere, noodlijdende pensioenfondsen. Die pensioenfondsen staan onder toezicht van de PVK en aan hen wordt gevraagd om rechtenkortingen toe te passen op de al ingegane pensioenen of deze niet te indexeren. Echter, bij de PVK is dat soort dingen nooit aan de orde geweest. Wie gaat daar in de nieuwe situatie toezicht op houden en wordt een en ander nog geëvalueerd? Verder is het de vraag wat een redelijk pensioen is voor een bezoldigd directeur van de PVK.

Hoeveel is er door de PVK over de jaren 2002, 2003 en 2004 aan pensioenpremies afgedragen voor de directeuren? Vindt de minister die bedragen redelijk? Wij zien graag dat deze vorm van bezoldiging meegenomen wordt in het traject van het bezoldigingsbeleid.

Wij begrijpen dat het wetsvoorstel iets anders is dan een daadwerkelijke arbeidsovereenkomst. Toch komt het ons voor dat wij met een handtekening onder dit wetsvoorstel akkoord gaan met de invulling van de beloningsstructuur, zoals de minister die voorstaat, namelijk een contractverlenging waaraan wij daarna niets meer kunnen doen. Uit het wetsvoorstel blijkt dat de rechten en verplichtingen van de PVK met betrekking tot de arbeidsovereenkomsten overgaan op DNB. Als wij daarmee akkoord gaan, lijken wij akkoord te gaan met het verlengen en versterken van de arbeidsovereenkomst. Uit deze woorden valt af te leiden dat de CDA-fractie de illusie dat zij het beloningsbeleid ondersteunt, wil wegnemen. Daartoe zal mijn fractie een amendement indienen dat een beperking beoogt van de overgang van rechten en plichten voor de duur van de aanstellingen. Ik krijg graag de toezegging van de minister dat de arbeidsovereenkomsten niet verlengd worden met dit wetsvoorstel.

Voorts hebben wij enkele aanvullende vragen over de kosten van het toezicht. In verband met de kosten van het toezicht wordt gesproken over ceteris paribus. Dat begrijpen wij niet helemaal, aangezien niet gezegd wordt hoe hoog de toezichtskosten ceteris paribus zijn. Ten opzichte van de conditie van ceteris paribus zou er een besparing van 15 tot 25 mln plaatshebben. Voor ons telt evenwel of de toezichtskosten ook in absolute termen omlaag gaan. Graag zien wij dan ook geconcretiseerd hoe de toezichtskosten zich de komende drie tot vijf jaar zullen ontwikkelen met en zonder fusie. De minister heeft het over een besparing van 15 tot 25 mln, maar de doorberekende toezichtskosten zullen slechts met 5 mln afnemen. Mag ik daaruit concluderen dat de 10 tot 20 mln winst voor de Staat zal zijn en dat de kosten die doorberekend worden, maar met 5 mln afnemen? De CDA-fractie is blij met de toezegging van een adviserend panel, maar zij beseft tegelijk dat er

een wereld van verschil kan liggen tussen de adviserende rol van een panel en daadwerkelijke invloed op de toezichtskosten. Welke middelen staan dit panel ter beschikking? Wellicht is het een idee om de raad van commissarissen te versterken met commissarissen uit de marktpartijen. De CDA-fractie hecht hier sterk aan en hoort dan ook graag de toezegging van de minister om dit idee verder te onderzoeken en uit te werken.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Dit is weer het ouderwetse voorbeeld van de vraag of je de pyromaan de baas moet maken van de brandweer of de kalkoen moet laten bepalen wanneer het kerstmis is. Ik wil van de woordvoerder van de CDA-fractie horen wat nu precies zijn standpunt is. Zegt hij dat hij meer inspraak wil van de marktpartijen waar het gaat over de omvang van de begroting? Het lijkt mij dat daar zeer veel risico's aan kleven. Verder is het de vraag hoe de CDA-fractie, als zij ervoor kiest om marktpartijen in de raad van toezicht te laten plaatsnemen, vervolgens wil omgaan met mogelijke belangenconflicten. Het lijkt mij althans dat zij daarover nagedacht moet hebben, voordat zij die suggestie deed.

De heer **Omtzigt** (CDA): Wij gaan niet uit van enige meerderheidspositie van de marktpartijen in de raad van commissarissen. Echter, enige inspraak in de toezichtskosten die de afgelopen jaren constant met enkele tientallen procenten zijn gestegen, lijkt ons goed. Ondanks de conditie van ceteris paribus zien wij in de huidige opzet nog een kans dat de toezichtskosten met tientallen procenten blijven stijgen. In de nota naar aanleiding van het verslag staan wel een paar posten die een bezuiniging van zo'n € 9000 per jaar opleveren, maar wij hebben het hier verder over een totaal van tientallen miljoenen aan toezichtskosten. Het zou dus goed zijn, als er enige inspraak zou zijn. Echter, het recht om door te pakken, komt niet bij de marktsector te liggen.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Het recht om door te pakken ligt maar op één plek en dat is hier in de Tweede Kamer. Wij stellen de toezichtwetten op, waar DNB en PVK zich aan dienen te houden. Als wij daar meer taken heen schuiven, dan kost het

natuurlijk meer geld. U schuift een probleem van uw bord af, terwijl u het zou moeten oplossen.

De heer **Omtzigt** (CDA): Wij zijn van mening dat niet alle stijgingen in de toezichtskosten voortvloeien uit wetgeving die hier gemaakt wordt. Voorzitter. Zoals gezegd storen de leden van de CDA-fractie zich aan het beloningsbeleid, het afstorten van een pensioenfonds en als gevolg hiervan het automatisch overgaan van de arbeidsovereenkomsten. De nota naar aanleiding van het verslag heeft die gevoelens helaas niet kunnen wegnemen. Wij hopen dat de minister hier wel een toezegging kan doen die elke twijfel wegneemt, te meer omdat ook de leden van de CDA-fractie het belang van de fusie inzien. Toch zijn wij niet blind voor de wijze waarop dat gebeurt. Wij spreken over geld waaraan alle burgers, bijvoorbeeld mensen die een pensioen hebben, direct en indirect meebetalen, hetgeen ons extra waakzaam moet maken voor de besteding.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Voorzitter. De Fusiewet van DNB en PVK is een crosssectorale aanpak om het toezicht te faciliteren en om de synergievoordelen uit de integratie van het prudentieel toezicht zoveel mogelijk te benutten. Door de fusie van DNB en PVK kan worden bereikt dat de kosten van het toezicht zo beperkt mogelijk blijven. Tevens wordt verwacht dat de fusiewet de administratieve lasten met bijna 1,2 mln zal verminderen. Voor de VVD-fractie klinkt dit als muziek in de oren, maar toch blijft zij kritisch op enkele punten.

Ten aanzien van de verschillende beloningsstructuren stelt de minister dat één geïntegreerde cao met daarin één beloningsstructuur wenselijk is. Toch is ons als VVD-fractie niet duidelijk of hierover reeds een akkoord is bereikt of, zo niet, wanneer wij een dergelijk akkoord kunnen verwachten. Dan heeft mijn fractie nog een tweede punt van kritiek. De minister stelt dat met de macro-economische gevolgen rekening wordt gehouden door in en krachtens de pensioenwet richtinggevend bepalingen op te nemen ten aanzien van de pensioenfondsen. De nadere uitwerking daarvan vindt plaats in het financieel toetsingskader voor pensioenfondsen dat integraal wordt opgenomen in de

pensioenwet. Echter, het voorstel voor de pensioenwet zal naar verwachting pas in 2005 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Zou deze taak derhalve niet in dit wetsvoorstel moeten worden opgenomen met het oog op de rechtszekerheid? Dat zou zeker moeten, gezien het feit dat er verwarring lijkt te ontstaan doordat de minister in de nota naar aanleiding van het verslag stelt dat DNB in haar hoedanigheid van centrale bank uitdrukkelijk kijkt naar die macro-economische gevolgen, waar DNB in haar functie als prudentieel toezichthouder dat uitdrukkelijk niet doet. Welke minister zal hiervoor verantwoordelijk zijn? Er is ook nog steeds geen duidelijkheid over de verwachte lastenverlichting voor de instellingen die niet behoren tot een conglomeraat. De minister heeft in de nota naar aanleiding van het verslag slechts aangegeven waar lastenverlichting voor de instellingen die geen onderdeel zijn van een conglomeraat kan ontstaan, maar geeft geen raming.

De Pensioenraad zal vervallen doordat de statuten van de PVK niet meer zullen bestaan. Om de marktpartijen te betrekken bij de systematiek van beheersing en transparantie van toezichtkosten zal er een adviserend ondersteunend panel worden ingesteld bij iedere toezichthouder. Mijn collega heeft dat net al gezegd. De VVD-fractie vraagt zich af waarom het panel zijn wettelijke grondslag alleen in de Wet op het financieel toezicht zal vinden en waarom er geen verwijzing naar het panel is opgenomen in de voorliggende ontwerp-Fusiewet, dit mede gezien het feit dat de minister heeft gesteld dat iedere vrijblijvendheid omtrent het karakter van het panel moet worden voorkomen. Mede gezien voornoemde punten van kritiek lijkt het de VVD-fractie noodzakelijk om reeds in 2006 de fusie van DNB en PVK te evalueren, iedere vijf jaar gevolgd, zoals is gesteld in artikel 8, door een gezamenlijk verslag van de ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Voorzitter. Ook de fractie van de Partij van de Arbeid heeft in het verleden al steun betuigd aan de fusie tussen DNB en PVK. De kop van de Financiële Telegraaf van

vanochtend "Kamer tegen samengaan PVK en DNB" dekt niet helemaal de lading van dit debat, alhoewel de CDA-fractie zei nog niet akkoord te gaan.

Wij zijn voor die fusie, omdat het goed is dat er twee toezichthouders komen voor prudentieel toezicht en gedragstoezicht. Natuurlijk zitten wij nu nog in een overgangsfase waarin er overlap bestaat en efficiencywinsten te behalen zijn, maar wij zien het ook als een kwaliteitsimpuls voor de Pensioen- en Verzekeringkamer dat zij nu de extra uitstraling krijgt die DNB al had, evenals de naam en de reputatie. Ik heb weleens van consultants begrepen, dat als er wordt bemiddeld bij fusies men elkaar de tent uitvecht op twee punten, namelijk wie de baas wordt van de nieuwe onderneming en wat de naam wordt. Wellink blijft de baas en de naam wordt DNB. Je kunt je dan ook afvragen of wij spreken over een fusie dan wel over een stiekeme overname. Maar goed, dit wetgevingsoverleg biedt de mogelijkheid voor het stellen van enkele fundamentele vragen.

Mijn eerste vraag betreft het mogelijke belangenconflict tussen de monetaire verantwoordelijkheden aan de ene kant en het prudentieel pensioentoezicht aan de andere kant. Is dat toezicht nevengeschikt aan het monetaire toezicht of is het laatste belangrijker? Kan bijvoorbeeld de president van De Nederlandsche Bank worden aangesproken op het dragen van dubbele petten? Stel dat hij, net als Greenspan heeft gedaan, waarschuwt voor een overwaardering van aandelen, een asset bubble die monetaire implicaties heeft, wat betekent die waarschuwing dan voor het pensioentoezicht? Amerikanen zeggen dan: put your money where your mouth is. In goed Nederlands heet het geloof ik tegenwoordig: ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg. Wat betekent het voor de president van De Nederlandsche Bank dat hij ook als PVK-toezichthouder de pensioenfondsen aanspreekt op die mogelijk te dure aandelen? Of geeft hij alleen een publieke waarschuwing? Graag krijg ik door de minister uitgelegd hoe hij dit potentiële belangenconflict ziet.

Er is sprake van efficiencywinsten. De kosten dalen met 15 tot 25 mln euro en er verdwijnen ruim 250 fte's. Dat resulteert in lagere toezichtkosten voor de financiële conglomeraten. Ik vraag mij af of de toezicht-

kosten eigenlijk niet nogal hoog zijn. Ik heb eerlijk gezegd de indruk dat het nog steeds wel een onsje minder kan aan het Frederiksplein, want de euro is er nu, de Europese Centrale Bank is er en de problemen rond het jaar 2000 zijn allemaal opgelost. Zijn er benchmarks over hoe die 1750 fte zich internationaal verhouden? Ik vraag net als de VVD-fractie of de daling van de toezichtkosten van 5 mln alleen geldt voor de conglomeraten. Of profiteren alle financiële instellingen en pensioenfondsen mee?

Mijn derde punt betreft de administratievelastendruk, een stokpaardje van deze minister. Hij boekt 1,2 mln euro winst. Dat is natuurlijk prima. Er worden, zo begrijp ik, in plaats van 623 gesprekken nog maar 451 gesprekken gevoerd met de verschillende instellingen. Ik vroeg mij af of er een multiplier aan is toe te voegen. Die gesprekken moeten immers allemaal worden voorbereid en er moet informatie voor worden verzameld. Het Verbond van Verzekeraars heeft weleens een dramatisch hoge factor van indirecte toezichtkosten genoemd. Heeft de minister daar inzicht in? Als inderdaad sprake is van hoge indirecte kosten, kan dan een daling van 1,2 mln in de sfeer van de directe administratievelastendruk een daling van bijvoorbeeld 12 mln in de indirecte sfeer tot gevolg hebben?

Mijn volgende vraag betreft het eindmodel. In de nota naar aanleiding van het verslag staat terecht dat een fusie van de DNB en PVK aan de ene kant en wellicht de AFM aan de andere kant nu niet aan de orde is. Uit het overzicht wordt echter duidelijk dat er in Europa zeer veel verschillende modellen zijn. Maakt deze fusie het nu makkelijker of moeilijker om wellicht ooit tot één financiële toezichthouder te komen als de Europese trend daartoe aanleiding geeft?

De ECB is volstrekt onafhankelijk en de Kamer heeft geen goedkeuringsma-
ar een instemmingsrecht. Geldt deze instemming voor de hele begroting of alleen voor het ECB-deel?

Mijn fractie juicht het toe dat door de fusie het aantal bestuurders afneemt en dat de president van de DNB heeft gezegd dat hij wat zijn salaris betreft pas op de plaats maakt. Ook heeft mijn fractie waardering voor het uitgangspunt van gelijke

monniken en gelijke kappen, maar waarom zijn die gelijke kappen dan de hoge salarissen van de directieleden van de DNB en niet de PVK-salarissen die lager zijn maar nog steeds kunnen worden beschouwd als een riant basissalaris? Wellicht is er bij de DNB sprake van extra verantwoordelijkheden of schaarste, maar daarvoor zou dan een toeslag in het leven kunnen worden geroepen. Het toezicht op commerciële banken is wellicht wat ingewikkelder dan het toezicht in de pensioensfeer, maar daarvoor zou dan een persoonlijke toeslag kunnen worden verstrekt op grond van duidelijke prestatie-indicatoren. De minister ergert zich aan de fusiebonus bij het samengaan van de KLM en Air France, maar hier deelt hij wel uit. De belastingbetaler heeft het nakijken, want de contracten zijn al getekend. Mijn fractie heeft daarom het amendement van de CDA-fractie op dit punt medeondertekend. De strekking van dit amendement is dat de PVK-contracten en -arbeidsvoorwaarden uitgangspunt moeten zijn van heronderhandelingen. Het salaris mag niet automatisch worden opgetrokken tot het niveau van de DNB.

In het wetsvoorstel staat dat in 2008 zal worden geëvalueerd. Dat vindt mijn fractie erg laat. De samenhang met het monetair en prudentieel toezicht is ingewikkeld. Bereiken wij wel de beoogde efficiencywinsten en synergie? Gaan wij inderdaad de overlap tegen? In de nota naar aanleiding van het verslag staat de boterzachte toezegging dat 2006 een geschikt moment lijkt voor een eerste rapportage. Het lijkt af en toe ook weleens te gaan regenen! Wij vinden 2006 een uitstekend tijdstip voor een evaluatie en een amendement met die strekking heb ik ondertussen ingediend.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister Zalm: Voorzitter. Het is prettig dat eigenlijk al geruime tijd brede steun in de Kamer bestaat voor het fuseren van deze twee instellingen. In een wat langer verleden is inderdaad ook de vraag gesteld of wij uiteindelijk toch niet naar één toezichthouder zouden moeten. Laat ik maar met deze principiële vraag beginnen. Ik denk dat onze indeling van een

solvabiliteits- en een gedrags-toezichthouder eigenlijk wel een goede is, want voordat je het weet, kunnen zaken weer door elkaar gaan lopen. Als je te veel het accent legt op de balansanalyse, kun je geneigd zijn om bepaalde gedragingen te vergoelijken die vanuit de consument en de markt gezien eigenlijk niet te waarden zijn, maar die wel heel goed uitwerken voor de solvabiliteit en continuïteit van het bedrijfsleven. Ik denk dus dat die splitsing wel een zeker voordeel heeft. Bovendien heeft ook een monopolie zo zijn bezwaren. Als je een monopolie van één toezichthouder krijgt, zal alles zich binnen zijn domein gaan afspelen. Het is overigens niet uitgesloten dat wij die kant op moeten gaan, mede in het licht van Europese ontwikkelingen, maar die zijn op dit moment nog niet erg duidelijk. Sommige landen, zoals Duitsland en Engeland, hebben toezichtactiviteiten van hun centrale banken weggehaald. Op dit moment kun je dus niet spreken van een echte Europese tendens. Het is ook heel wel mogelijk dat ons model de toon gaat zetten en de nodige inspiratie voor andere landen zal opleveren.

De heer Heemskerck (PvdA): Voor alle helderheid merk ik maar op dat ook mijn fractie voor die splitsing is, maar het lijkt mij voor concerns die Europees werken wel ingewikkeld als er in Europa verschillende systemen zijn. Is het de inzet van dit kabinet om dit model in heel Europa ingevoerd te krijgen? Zo ja, laten wij dan gewoon zeggen dat Nederland streeft naar twee typen financiële toezichthouders in het gehele EMU-gebied!

Minister Zalm: Dat zou ik graag zien. Wij zijn wel in allerlei gremia met de afstemming en de informatie-uitwisseling bezig. Ook mij lijkt meer uniformiteit in Europa onvermijdelijk. Dat zou overigens ook kunnen betekenen dat wij ons model moeten aanpassen, maar laten wij eerst maar eens zien hoe wij überhaupt tot minder toezichtinstellingen per land kunnen komen. Sommige landen hebben er zelfs vijf!

De salariskwestie kwam met name in de bijdrage van de heer Omtzigt als grote thema van de fusie naar voren. De fusie staat overigens los van die salarisbeslissingen. Natuurlijk moeten salarissen wel gelijk worden

getrokken als het om vergelijkbare activiteiten betreft, maar dat zou ook zonder die fusie dienstig zijn. Ook in het financiële toezicht zouden wij toch een zekere uniformiteit in de salarisstructuur moeten hebben. Dat betekent dat enkele van de huidige PVK-toezichthouders in salaris omhoog zijn gegaan of in 2005 nog een laatste stapje maken. Tegelijkertijd is vanaf 2003 het salaris van de directie van De Nederlandsche Bank bevroren. Ik ben naar de algemene aandeelhoudersvergadering van De Nederlandsche Bank geweest. Het was een drukte van belang, 100% présence, dat maak je niet vaak mee. Ik heb daar de toezegging gekregen dat die bevroering ook in 2005 wordt gehandhaafd. De salarissen zijn dus drie jaar achtereen bevroren. Daarnaast wordt het aantal bestuursleden teruggebracht van zeven naar vijf, waardoor de totale salarissom daalt. Er is dus niet alleen sprake van eenzijdige verhoging, maar ook van een reële achteruitgang door middel van de driejaarlijkse bevroering van de salarissen.

In het model dat wij kennen en waarin sprake is van collegiaal bestuur, vind ik het voor de hand liggen dat er – met uitzondering van de voorzitter – sprake is van gelijke beloning, ook met het oog op de flexibiliteit en het takenpakket. Ik vind de voorstellen die nu voorliggen daarom niet onredelijk.

Het amendement zegt dat de geldigheid van de rechten en plichten die voortvloeien uit de arbeidsovereenkomst tussen de Pensioen- en Verzekeringskamer en de leden van het bestuur is beperkt tot de duur van de benoeming in het bestuur. Ik heb respectievelijk zal de salarissen van de Pensioen- en Verzekeringskamer gelijk trekken aan die van de directie van De Nederlandsche Bank. Het is voor mij de vraag wat er dan nog kan worden bereikt met dit amendement. Betrokkenen krijgen dan immers op titel van lid van de Pensioen- en Verzekeringskamer een salaris dat vergelijkbaar is met het salaris van een directeur van De Nederlandsche Bank. Wat levert dit amendement dan nog op?

De heer Omtzigt (CDA): Uit de brief die wij de afgelopen week hebben ontvangen, leiden wij af dat de contracten door de Fusiewet impliciet worden verlengd voor een aantal jaren. Wij hebben er begrip

voor dat wij niet kunnen ingrijpen in bestaande contracten. Wij zouden het prettig vinden als de minister eerst met een visie op het beloningsbeleid komt en dan pas opnieuw gaat onderhandelen over contracten. Nu wordt het feitelijke contract zonder meer verlengd en het lijkt ons beter eerst een visie vast te stellen en pas daarna de contracten.

Minister Zalm: De benoeming is er en voor de herbenoeming betekent dit amendement niets. Het salaris dat is afgesproken geldt voor de duur van de benoeming bij de PVK. Stel dat de duur van de arbeidsovereenkomst is afgelopen voor het herbenoemingstijdstip, dan zou er moeten worden onderhandeld over een salaris. Als er op dat moment echter geen verandering plaatsvindt in de activiteiten van de bestuursleden, verwacht ik niet dat ik bij de rechtbank enige kans van slagen heb als ik eenzijdig een salarisverlaging zou bedingen. Los van de vraag hoe je denkt over de verhoging van de salarissen, moet je ook nadenken over de vraag of dit amendement een symbolische of praktische betekenis heeft. Ik heb geen enkel probleem met dit amendement; ik vermoed dat het geen echte betekenis heeft. Als de benoemingsstermijn bij De Nederlandsche Bank en dus ook de activiteiten bij De Nederlandsche Bank langer doorlopen dan de arbeidsovereenkomst bij de PVK, kan ik niet zeggen dat alle rechten die voortvloeien uit de arbeidsovereenkomst met de PVK zijn beëindigd en dat er een nieuwe arbeidsovereenkomst moet worden afgesloten. De benoeming bij De Nederlandsche Bank in gefuseerde vorm loopt nog door. Ik zie dus niet in hoe ik hen kan dwingen, zelfs met een unanieme Kamer achter mij, tot een neerwaartse aanpassing van het salaris, terwijl hun activiteiten hetzelfde blijven. Volgens mij kan zo iets in geen enkele arbeidsverhouding. Niet-herbenoeming is een mogelijk instrument – niet herbenoemen, tenzij een korting op het salaris wordt geaccepteerd – maar dat is met dit amendement niet aan de orde en het is ook de vraag of dit rechtens kan. Ik denk niet dat zo'n techniek leidt tot een praktische voet tussen de deur – voor zover je dat al zou willen – om een salarisverlaging te bereiken. De herbenoemingstermijn gaat overigens via de herbenoemingstermijn van De Neder-

landsche Bank. Om geen misverstanden te doen ontstaan: ik vind de driejarige bevrozing van de salarissen van De Nederlandsche Bank, de ingroei van de inkomende leden en de beperking van het aantal bestuursleden verdedigbaar; ik heb daarmee ingestemd en blijf dat doen.

De heer Heemskerk (PvdA): U zegt nu publiekelijk dat er geen breekijzer komt; daarmee is uw onderhandelingspositie meteen al weg. Maar de PvdA hanteert nog een ander principiële uitgangspunt. U zegt dat de salarissen allemaal naar het niveau van De Nederlandsche Bank toe hadden gemoeten. Wij bestrijden die veronderstelling en principiële keuze. Dat is namelijk net zo iets als zeggen dat bij Ajax iedereen evenveel moet verdienen als Van der Vaart, omdat dat goed is voor de collegialiteit en de spelers dan beter samenspelen. Nee, er is een verschil, in verantwoordelijkheden en in taken. PVK-bestuurders, van wie de verantwoordelijkheden niet extreem gaan toenemen, gaat u er nu drie jaar lang € 40.000 bij geven, zonder dat daar duidelijke prestaties tegenoverstaan. De PvdA-fractie vindt dat de PVK-salarissen gewoon als uitgangspunt moeten worden genomen, eventueel met een persoonlijke of schaarste-toeslag. Bij een herbenoeming valt over zo iets te heronderhandelen.

Minister Zalm: Over de hoogte van de salarissen van de PVK-bestuurders: we hebben problemen gehad met het werven van PVK-bestuurders, vanwege het salaris. Enkele keren hebben we een zeer goede kandidaat niet kunnen benoemen vanwege het salaris dat wij konden bieden. Je kunt ook niet altijd alleen maar mensen uit een overheidsorganisatie rekruteren. Mensen met ervaring in de financiële sector, die daar ook een redelijke positie hebben bekleed zodat zij van binnenuit weten hoe het daarin toegaat, zijn niet eenvoudig te krijgen. Omdat een vacature te lang openstond, heeft een lid van de raad van commissarissen zelfs een tijdje in het bestuur moeten waarnemen. Er is dus wel degelijk een arbeidsmarktprobleem. Verder draagt een groep van vijf mensen, een president en vier directieleden, gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor toezicht op verzekeringsaspecten en De

Nederlandsche Bank; zo stellen zij collegiaal het jaarverslag samen. Het verschil met een voetbalclub is dat daar geen collegiaal bestuur is. In een ministerraad is dat er wel. En een minister van Financiën heeft natuurlijk ook veel zwaardere taken dan... noem maar een andere minister... Toch krijgen we allemaal hetzelfde betaald, vanwege het collegiale bestuur. Nogmaals, daartegenover staat de uitdunning van het aantal bestuurders van zeven naar vijf en de bevrozing voor drie jaar van de hoogste salarissen. Er is dus niet een puur eenzijdige opklopoperatie geweest, maar ook een reële daling van de beloning van de huidige directie van De Nederlandsche Bank.

De heer Heemskerk (PvdA): Ik ben het met u eens dat je geen onderscheid moet maken tussen goede en slechte ministers of tussen goede en slechte Kamerleden. Vandaar dat zij allemaal hetzelfde betaald krijgen. De kiezer maakt namelijk het onderscheid. Uw redenering gaat evenwel niet helemaal op. Het directielid Toezicht binnen De Nederlandsche Bank geeft u bijvoorbeeld wel een iets zwaardere bezoldiging. Ik kan mij dat overigens goed voorstellen, omdat daarbij wellicht sprake is van schaarste of specifieke kwaliteiten. Volgens de PvdA-fractie had u echter moeten kiezen voor een veel lager basisniveau. Als bijzondere prestaties worden verricht of er een bijzondere schaarste is, zou u een toeslag moeten geven die heronderhandelbaar is zodra de arbeidsmarkt of de prestaties daartoe aanleiding geven.

Minister Zalm: De functionaris die bij De Nederlandsche Bank het toezicht houdt, heeft geen hoger salaris dan zijn collega-directeuren, of -directeur in de oude situatie. De samenstelling van zijn salaris is echter anders; hij had vermoedelijk minder behoefte aan pensioen. De opbouw van zijn pensioenrechten kan daarom lager zijn. Het totale salarispakket is identiek. Hij had waarschijnlijk zo'n dijk van een pensioen uit de baan die hij had voordat hij zijn salaris liet verlagen om directeur van De Nederlandsche Bank te worden, dat hij ook wel op 70% van zijn eindloon uitkomt als hij minder pensioen opbouwt bij De Nederlandsche Bank. Ik vermoed althans dat dit de achtergrond is. Er is dus sprake van

een samenstellingseffect en niet van een materieel hoger inkomen. Het collegiale bestuursmodel vind ik toch wel belangrijk bij een publieke toezichthouder. Wij hebben al wervingsproblemen; het salaris van vergelijkbare functies in de marktsector ligt veel hoger. Het is niet helemaal te vergelijken. Ik heb weleens het grapje gemaakt over de verhouding tussen minister, toezichthouder en functionaris in de particuliere financiële sector die is als 1:3:9. Je moet toch deels werven in een gelijk segment. Er zijn mensen die bereid zijn genoegen te nemen met een minder salaris dan in de marktsector. Je kunt een en ander naar mijn overtuiging echter niet helemaal gelijktrekken met de ambtenaren.

De heer Omtzigt heeft terecht opgemerkt dat Dijkstal zich uitdrukkelijk niet uitlaat over private ZBO's. Ik geloof dat dit een van de weinige private ZBO's is waarop kan worden gedoeld, want zoveel private ZBO's hebben wij niet. Misschien komt Dijkstal er in zijn vervolgrapportage nog op terug. Ik vermoed dat een uitzondering hierbij al gerechtvaardigd is.

In het beloningsbeleid bij staatsdeelneming bestaan twee dimensies. In de eerste plaats zijn er deelnemingen die wij nog hebben, zoals in KPN en TPG. Als aandeelhouder moeten wij tijdens de aandeelhoudersvergadering een opvatting hebben over het salarisbeleid. Wij zijn dat nu aan het formuleren. In de tweede plaats zijn er de publieke taken die in de vorm van 100% staatsdeelneming zijn gegoten, zoals De Nederlandsche Bank. Daarover moet je een apart verhaal houden. Dat moet echter wel sporen met het Dijkstal-betoog. Ik zal nagaan wat de stand van zaken is van de toegezegde notitie over het beloningsbeleid in staatsdeelnemingen. Als ik heb beloofd dat die notitie in het voorjaar komt, dan kan de Kamer hem inderdaad voor het zomerreces verwachten.

Gevraagd is hoe het kwantitatief zit met de pensioenverplichtingen van de PVK. Het antwoord op de vraag welke bijdragen zijn betaald in 2002, 2003 en 2004 en wie betaalt, heb ik niet paraat. Ik informeer de Kamer daarover graag schriftelijk.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dat begrijp ik. Ik vind het prima. Ik ontvang de informatie graag vóór de stemming. De brief moet informatie bevatten

over de salarissen en de pensioenlasten van de PVK-directeuren. Die moeten worden vergeleken met het salaris en de pensioenlasten van de DNB-directeur in hetzelfde jaar. Ik ben benieuwd wie bijvoorbeeld in 2003 hoger zat.

Minister **Zalm**: Dat zal ongetwijfeld degene zijn die zijn salaris verhoogd heeft zien worden. Dat is de zogenaamde back service bij een eindloonstelsel. Het zijn eenmalige bijdragen. Dat is een niet onbekend verschijnsel dat sommigen er zelfs toe genoopt heeft om van het ministerschap af te zien. Dat gebeurt immers niet automatisch als je naar een ander bedrijf gaat. Dan kom ik op de ontwikkeling van de toezichtkosten en de ceteris-paribusformule. Het is inderdaad "ceteris paribus". De efficiencyslag heeft voor een groot deel ook te maken met zaken die niet worden doorgerekend aan de sector. Dat valt in de winst van De Nederlandsche Bank. Die fluctueert zo van verlies naar winst, dat dit een marginaal verschijnsel is, al is het natuurlijk altijd welkom. Die doorrekening zal dan ook wat lager worden. Dat is afhankelijk van de sleutel. Wij proberen een zodanige sleutel voor de toezichtkosten te maken, dat die aansluit bij de werkelijk gemaakte kosten. Hoe dat precies uitpakt voor conglomeraten en niet-conglomeraten, durf ik op dit moment niet te zeggen.

Ceteris paribus is altijd mooi, maar de vraag is ook wat daarbovenop nog gaat gebeuren. Op dit moment hebben wij geen grootse plannen voor nieuwe taken voor DNB/PVK. Er is wel enige intensivering nodig in verband met het financieel toetsingskader, want er zal wat straffer moeten worden toegezien op in het bijzonder de positie van pensioenfondsen om zeker te stellen dat zij de pensioenrechten kunnen garanderen en de pensioentoezeggingen goed formuleren. Dat is de enige lichte stijging die ik mij kan voorstellen. Voor het overige is de afspraak dat, behoudens nieuwe taken, die wij dus, dit kleine voetnootje daargelaten, niet voorzien, de komende jaren sprake moet zijn van een stabilisatie van de reële kosten. Dat zullen wij bij DNB/PVK zien nadat de efficiencywinsten zijn ingeboekt. Het ligt anders bij de AFM, want daar hebben wij een aantal extra taken voorzien, zoals het toezicht op

accountants en op tussenpersonen. Deze taken leiden tot extra toezichtkosten. Wij hebben die nieuwe taken zelf gecreëerd en het is dan part of the deal dat wij die extra kosten voor lief nemen. Bij DNB/PVK verwacht ik dus een stabilisatie van de kosten.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Het is voor de sector wellicht mooi dat de kosten niet stijgen. De vraag is echter of sprake is van veel of weinig. Dat heeft te maken met de uitgangssituatie. Wij weten dat ten opzichte van de uitgangssituatie taken zijn afgestoten. Mijn vraag is of de minister bij de evaluatie van de wet, die wat mij betreft in 2006 wordt uitgebracht, ook een vergelijking wil maken met internationale cijfers. Dan kunnen wij als 100% aandeelhouder bijvoorbeeld tegen de uitvoerder van het toezicht zeggen, dat het ook goedkoper kan. Dat halen wij dan niet uit onze duim, maar dat baseren wij dan op een internationale benchmark.

Minister **Zalm**: Ik vind dat heel goed. Ik heb weleens wat cijfers gezien van personeelsaantallen bij bijvoorbeeld centrale banken. Ik heb de indruk dat wij daar redelijk bij afsteken, met name in vergelijking met zuidelijke lidstaten. Die hebben nogal grote aantallen personeel, bijvoorbeeld ook omdat zij vaak zelf ook de bankbiljettenproductie in beheer hebben. Ik begrijp dat de leden van de commissie unaniem van mening zijn dat de evaluatie in 2006 moet plaatsvinden. Laat ik dat dan ook maar gelijk aanvaarden. Het is wel leuk als de heer Heemskerk zijn eigen amendement handhaaft, dus ik maak geen nota van wijziging. Dan komt er dus het beruchte amendement-Heemskerk. In die evaluatie in 2006 nemen wij dan ook de benchmarking op. Daar zullen wij ons ook op voorbereiden. Mijn vermoeden is dat wij redelijk efficiënt zijn.

Dan is er nog gevraagd naar het panel van ondertoezichtgestelden. Dat panel is al in werking. Wij hoeven daarvoor niet op enigerlei wet te wachten. Wij zullen de werking daarvan uiteraard ook bij de evaluatie betrekken, want het is een nieuw verschijnsel. Ik vind zo'n panel van klanten (ondertoezichtgestelden) een betere formule dan de klant in de raad van toezicht stoppen. Bij de publieke omroep kent men dat laatste model, maar dat schijnt ook

niet iedereen te plezieren. Je hebt dan de kalkoenen in de raad van toezicht van de kerstman. Ik geloof dat de panelbenadering zuiverder is. Het panel kan aanbevelingen doen en het moet transparant worden verantwoord waarom die aanbevelingen eventueel niet worden gevolgd. Het panel kan ook de minister inschakelen of, als de minister halsstarrig is, bij de Kamer terecht. Er zijn dus nogal wat wegen voor het panel om een beroep te doen op hoger gezag als het meent onvoldoende serieus te worden genomen, namelijk respectievelijk de aandeelhouder/minister en de Tweede Kamer. Wij moeten dit panelsysteem een kans geven. Bij de evaluatie kunnen wij betrekken hoe dat werkt. Het is niet noodzakelijk om het panel in het voorliggende wetsvoorstel juridisch vorm te geven. Wij gaan de panels bij de Wet op het financieel toezicht juridificeren. Dan geven wij de taken en bevoegdheden van de panels aan, alsmede de verhouding tussen panels en toezichthouders en de transparantieaspecten. De Kamer krijgt het wetsvoorstel Wet op het financieel toezicht (WFT) in 2005.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): U vindt het niet wenselijk om dat nu in de fusiewetgeving op te nemen of om daaraan te refereren?

Minister **Zalm**: Nee. Het gaat om verhoudingen en bevoegdheden en daarom willen wij dat wat zorgvuldiger regelen dan bij de fusiewet. De fusiewet heeft echt ten doel om de fusie netjes van een juridische grondslag te voorzien. De panels willen wij liever in de algemene Wet op het financieel toezicht opnemen.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Die toezegging hebben wij bij dezen? De Pensioenraad verdwijnt namelijk nu al met de inwerkingtreding van de fusiewet. Het is goed om te horen dat de panels al actief zijn, maar het is fijn als het juridisch kader gegarandeerd wordt bij de WFT.

Minister **Zalm**: Wij zullen daarvoor zo snel mogelijk een juridische grondslag creëren in de WFT. Niet alle Nederlanders zullen zich er overigens van bewust zijn geweest dat de Pensioenraad bestond, om het maar eens eufemistisch te zeggen. Nu zit ik een medewerker van SZW heel diep te beledigen, die natuurlijk

elke dag droomt van de Pensioenraad.

Mevrouw Van Egerschot sprak nog over de beloningen. Ik heb met betrokkenen een afspraak gemaakt over hoe die beloning is en wordt. Daar ben ik aan gebonden. Ik ben uiteraard niet gebonden aan herbenoemingen. Dat komt te zijner tijd aan de orde.

Dan kom ik op de macro-economische dimensie en de rol van De Nederlandsche Bank daarbij. Er is gevraagd of sprake kan zijn van strijdigheid tussen de prudentiële rol en de macro-economische rol van DNB. Ik denk dat die twee, normaal gesproken, wel in elkaars verlengde liggen. Als De Nederlandsche Bank bijvoorbeeld meent dat de aandelen overgewaardeerd zijn, dan zou een publieke uitspraak ervoor kunnen zorgen dat die bubbel niet verder opgeblazen wordt. Tegelijkertijd is er sprake van een bepaalde blik op het toezicht waardoor je weet dat de solvabiliteitsratio's niet mooi zijn, al lijken zij dat wel te zijn. Volgens mij zijn die zaken dus niet strijdig met elkaar. Vanwege het feit dat het tijdelijk is, zou je ook grenzen kunnen stellen aan premieverlaging of zo. Als er naar het oordeel van de toezichthouder nogal wat gebubbel zit in de aandelen, kunnen daar, ook al lijkt de balansverhouding heel mooi, in het prudentieel toezicht op enigerlei wijze effecten aan worden verbonden. Dat stel ik mij althans zo voor. Ik weet trouwens niet of ik nu niet een beetje buiten de pot aan het piesen ben.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ik ben het geheel met u eens dat het helpt, als je waarschuwt. Als je er een goed inzicht in hebt, kun je zo proberen om ook aan de pensioenkant onevenwichtigheden tegen te gaan. Het is echter een obligate waarschuwing, als de president van De Nederlandsche Bank dit alleen maar zegt en vervolgens niet daadwerkelijk iets doet aan de pensioenkant. De heer Wellink heeft in het verleden gewaarschuwd voor hoge aandelenkoersen, maar naar mijn beste weten is er door de PVK op dat moment niets gedaan met die waarschuwing. En dan krijg je volgens mij terecht het verwijt dat je wel iets zegt, maar dat je niets doet. De vraag is dus hoe de actie samenhangt met het inzicht.

Minister **Zalm**: Dat hangt af van de vormgeving van het financieel

toetsingskader. De toezichthouder kan namelijk niet willekeurig opmerkingen maken en dan iets voorschrijven of ingrijpen. Hij moet altijd een wettelijke basis voor dat ingrijpen hebben. Het is niet gemakkelijk om een wettelijke basis te vinden in de intuïtie aangaande aandelenkoersen. Wat je wel kunt doen, is het systeem door de vormgeving van buffers zo maken dat het een beetje bestand is tegen fluctuaties in aandelenkoersen. Als je dan boven de norm komt te zitten, zal niet onmiddellijk ieder voordeel worden verspijkerd. Je moet altijd een zekere marge in de solvabiliteitsverhouding hebben om een daling van de aandelenkoersen aan te kunnen. Je moet dus proberen om het verschijnsel dat aandelen kunnen bubbelen en kunnen dippen, in een algemene formule vast te leggen en een en ander niet afhankelijk te maken van de persoonlijke inschatting van de aandelenkoersen door de president van De Nederlandsche Bank.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ik ga ervan uit dat de president van De Nederlandsche Bank het Nederlandse volk niet zo maar voor de vuist weg waarschuwt over mogelijke bubbels, want zijn waarschuwingen hebben een grote impact, ook op zijn monetair beleid en zijn rol in en zijn adviezen aan Frankfurt. Als zijn ingrijpen echter alleen maar in het toetsingskader zit, dan kan hij met zijn waarschuwing niets meer aan de pensioenkant doen. De pensioenfondsen zullen dan namelijk terecht opmerken dat er vooraf afspraken zijn gemaakt over het toetsingskader. Een mogelijke waarschuwing zal dus eigenlijk nooit gepaard gaan met enige actie van de PVK, omdat een en ander van te voren vastgelegd had moeten worden.

Minister **Zalm**: De toezichthouder kan wel een aanwijzing geven, als hij meent dat het beleggingsbeleid niet prudent is. Als het aandelenpakket echter keurig gespreid is en aandelen niet een overdadig deel van de portefeuille uitmaken, dan is het volgens mij moeilijk om op grond van een persoonlijke inschatting van de stand van de aandelenhandel een aanwijzing te geven. Als het aandelenpakket niet goed gespreid is en een heel groot deel van de portefeuille uitmaakt, kan de toezichthouder concluderen dat het

beleid niet prudent is en op grond daarvan een aanwijzing geven. Bij het al dan niet geven van een aanwijzing speelt natuurlijk wel mee of de aandelenbeurs hoog of laag ingeschat moet worden. De mogelijkheid om in te grijpen, moet evenwel geobjectiveerd worden. Er is wel een mogelijkheid om in te grijpen, maar het kan niet zo zijn dat er afhankelijk van de luimen van de president van De Nederlandsche Bank plotseling wordt ingegrepen. Dat is ook een kwestie van rechtszekerheid.

Mevrouw **Van Eggershot** (VVD): Ik heb specifiek gevraagd met welke minister wij dan te maken hebben. Hebben wij, als het om de pensioenwet gaat, met de minister van SZW te maken, terwijl wij met de minister van Financiën van doen hebben als er gerefereerd wordt aan De Nederlandsche Bank?

Minister **Zalm**: U kunt dan met allebei te maken krijgen. Wij proberen pensioenen en verzekeringen, voor zover het gelijke zaken zijn, ook ongeveer op dezelfde manier te behandelen. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de beoordeling van het beleggingsbeleid, de solvabiliteit en de verplichtingenwaardering. Op dat punt zitten wij samen in één schuitje. Volgens de traditionele verdeling gaat de minister van SZW over de pensioenwet, terwijl ik over de verzekeraars ga, om het maar even huiselijk te formuleren. Soms zult u dus met ons beiden te maken krijgen. Misschien dat er bij een volgend regeerakkoord iets anders wordt bepaald over die taakverdeling. Ik kan mij daar wel iets bij voorstellen. De PVK valt nu echter zowel onder de minister van SZW als onder de minister van Financiën. In de praktijk loopt die samenwerking goed. Waar het gaat om het financieel toezichtkader dat aan de ene kant typisch op pensioenfondsen georiënteerd is en dat aan de andere kant financieel-economisch een enorme impact heeft, hebben wij goed samen opgetrokken om hierover overeenstemming te bereiken met De Nederlandsche Bank, de PVK, het CPB en uiteindelijk ook de sociale partners. Je kunt dus bij beide ministers terecht komen. Dat gebeurt weleens bij een onderwerp. De heer Heemskerk heeft gevraagd wanneer er sprake is van een fusie en wanneer van een overname en

wie de baas is. Verder heeft hij gesproken over de naam, maar niet over het logo. Het logo is evenwel een echt fusie logo. Het is dus toch wel een beetje een fusie, zij het dat De Nederlandsche Bank zowel qua aantallen als qua zwaarte van de functie evident de dominante partij is. Ik geef de heer Heemskerk dus toe dat het een beetje lijkt op de fusie tussen Air France en de KLM. Ik zie echter niet gauw een belangenconflict ontstaan tussen monetair beleid en prudent beleid. Daar kan alleen in zekere mate sprake van zijn als het om solvabiliteit gaat. Wij hebben het al gehad over de efficiencywinsten. In de evaluatie zal sprake zijn van benchmarking. Met de administratieve lasten is natuurlijk meer aan de hand dan wat er nu speelt bij de doorrekening van dat bedrag van 5 mln, maar daar zullen wij nog apart over spreken in de vaste commissie. De voorstellen die ik heb gedaan in die aparte brief over het werkterrein van Financiën hebben ook beperkingen voor de administratieve lasten tot gevolg vanuit het toezicht. Dat geldt in het bijzonder voor het toezicht vanuit DNB. Daar was ook het meest te winnen wat betreft de informatieverplichtingen en de frequentie van informatieverplichtingen. Wij hadden niet de indruk dat er bij verzekeraars en pensioenfondsen erg gesnoeid kan worden in de frequentie en de inhoud van de informatieverplichting. Daar halen wij de touwtjes eerder wat strakker aan dan dat wij ze laten vieren. Er komen dus verdere reducties aan, die wij nog met de Kamer zullen bespreken. Het is waar dat het Verbond van verzekeraars een eigen onderzoek heeft gedaan, waarin ook melding wordt gemaakt van nalevingskosten. Het zit een beetje in het beperkte begrip van de woorden "administratieve lasten". Het zijn namelijk alleen de informatievoorzieningskosten, terwijl er ook inhoudelijke en materiële gevolgen zijn als je bijvoorbeeld bepaalde producten niet mag aanbieden of als je gedwongen wordt om bepaalde producten juist wel aan te bieden. Dat kan ook nog andersoortige kosten meebrengen dan puur de kosten van informatievoorziening. Ik vind het interessant wat zij gedaan hebben. Wij zullen zeker kijken of wij het begrip "administratieve lasten" op den duur verder kunnen verruimen, bijvoorbeeld door er een aparte categorie

aan toe te voegen. Ik denk dat de beperking van de administratieve lasten veelal ook zal leiden tot een beperking van nalevingskosten. Het hoeft niet, het kan zelfs weleens contrair zijn, maar ik denk dat de correlatie over de brede linie wel opgaat. Als je de informatieverplichting beperkt, kun je vaak ook andere kostenbesparingen realiseren. Ik kan alleen geen concreet verhoudingsgetal noemen. Ik moet bekennen dat de Tweede Kamer geen zeggenschap heeft over de begroting van de toezichthouders. De begroting wordt eerst getoetst door de raad van toezicht/raad van commissarissen. Dan heb ik ook nog toestemming te geven. Ik zal nog marginaal toetsen of het redelijk is wat wordt voorgesteld en daarmee is het gedaan. Het is geen onderdeel van het begrotingsproces van de Tweede Kamer, omdat het een aparte NV is. De aandeelhouder speelt hierin wel een rol. De Kamer is natuurlijk min of meer mijn aandeelhouder en zij kan mij dus proberen te instrueren, respectievelijk ontslaan als zij meent dat ik die taak niet goed vervul. Er is echter geen formele goedkeuring van de begroting voorzien voor de Tweede Kamer, noch voor het ECB-deel, noch voor het toezichtsdeel. Maar goed, via die panels zal de Kamer waarschijnlijk al heel veel informatie krijgen. Uiteraard kan de Kamer van mij ook alle informatie krijgen die zij nodig acht. Er is een formele lijn met de minister van Financiën, maar de informatie is natuurlijk breder te verkrijgen dan alleen via de minister van Financiën.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik had nog een vraag gesteld over het toezicht op de pensioenfondsen van de toezichthouder op de pensioenfondsen. Daar zijn in het verleden enige problemen mee geweest. Kan de minister dat zelf doen of kan dat op een andere manier gebeuren dan het nu gebeurt? Welke gedachten heeft de minister daarover?

Minister **Zalm**: Ik denk dat de algemene regels die voor pensioenfondsen gelden ook voor het pensioenfonds van PVK en DNB moeten worden toegepast. Ik verwijs hierbij naar het vraagstuk wie de Rekenkamer controleert. De vraag is of de uitgaven daar wel rechtmatig en doelmatig geschieden en of wij daarvoor een aparte controleur

moeten aanstellen, die dan ook weer gecontroleerd moet worden door een aparte controleur. Het is een extra punt van aandacht voor het ministerie. Laat ik het zo formuleren dat het een aanmoediging voor het ministerie is om wat extra aandacht te schenken aan het toezicht op de pensioenfondsen van de toezichthouder. Ik geloof niet dat het verstandig is om een formele rol voor het ministerie te creëren. De vraag of de toezichthouder zijn werk goed doet, verdient natuurlijk wel aparte aandacht. Bovendien zou de raad van commissarissen hier een aparte blik op moeten werpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De heer **Omtzigt** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Allereerst dank ik de minister voor de heldere antwoorden op de vragen die wij hebben gesteld. Het moge duidelijk zijn dat wij niet hebben gesproken over het hoofdpunt van de ontwerp-Fusiewet. Hij mag het als een compliment beschouwen dat het wetsvoorstel an sich geen grote bezwaren bij de CDA-fractie heeft opgeroepen. Dat geldt wel voor de zaken waarover wij hebben gesproken. Wij zijn heel blij met de toezegging dat de minister voor de zomer komt met een brief over het beloningsbeleid met staatsdeelnemingen. Hij heeft bij het notaoverleg over deelnemingen gemeld dat hij daarmee zou komen na uitvoering van de motie-De Nerée. Wij zijn zeer blij als die volgorde blijft bestaan. Wij hopen van harte dat er enige woorden in zullen staan over het totale beloningspakket, dus inclusief de pensioenlasten die in bepaalde gevallen groter zijn dan de salariering waarover wij het net hebben gehad en die dus een wezenlijk onderdeel uitmaken van de beloning die bestuurders ontvangen voor het werk dat zij doen. Ik ben blij dat de minister extra aandacht besteedt aan het toezicht op de PVK-pensioenen. Ik hoop dat hij ons, misschien in de brief over de pensioenlasten, ervan op de hoogte stelt wat hij daarvan vindt. Wat de toezichtkosten betreft, zowel de administratieve als de in rekening gebrachte, begrijp ik van de minister dat hij een reële nullijn ziet voor de taken die er nu liggen. Dat juichen wij van harte toe. Wij zullen er in de Kamer, als toezichthouder op de

regering, toezicht op blijven houden. De komende drie jaar zullen wij de minister op die reële nullijn aanspreken. Hij kan ons aanspreken wat de nieuwe taken betreft. Het amendement handhaven wij, omdat wij eerst de visie op het beloningsbeleid willen zien en pas dan willen heronderhandelen over nieuwe contracten bij herbenoeming. Er is haast geboden met die visie. Wij wachten er al geruime tijd op. De spanning bij ons stijgt evenals onze verwachting ervan. Ik hoop en verwacht dat hij er gestalte aan kan geven.

Mevrouw **Van Eggerschot** (VVD): Ik dank de minister voor het beantwoorden van wederom alle vragen van de VVD-fractie. Wij zijn erg blij met het feit dat het evaluatiemoment in 2006 is. Ook wij kijken met smart uit naar het stuk over het financieel toezicht om te zien wat de vormgeving van het panel zal zijn.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ook dank namens de Partij van de Arbeid-fractie voor de beantwoording. Dank aan de VVD-fractie voor de steun aan het amendement-Heemskerk waardoor de evaluatie in 2006 zal plaatsvinden, inclusief de internationale vergelijking. Als de minister dan instemt met de begroting van De Nederlandsche Bank, is het ook instemming op basis van internationale ervaring. Wij weten dan of de toezegging over het reëel op nul houden iets voorstelt. Zolang je het uitgangspunt niet kent, zegt "geen stijging" eigenlijk niets. De fractie van de Partij van de Arbeid blijft een fundamenteel andere visie houden op het naar het niveau van De Nederlandsche Bank toegroeien van de bestuurderssalariissen. Wij zien veel meer in een riant basissalaris, zoals bij de PVK gold, met wellicht op basis van bijzondere prestaties of bijzondere persoonlijke schaarste een toeslag. Vooralsnog stijgen de salariissen voor bestuurders die bij mijn weten niet zijn geworven uit zware bestuurlijke functies binnen financiële instellingen. Die bestuurders zijn nog steeds afkomstig uit de overheidssector. Een baan binnen de directie van de PVK dan wel de directie van De Nederlandsche Bank levert toch minder risico op dan een baan in het bedrijfsleven of een baan als minister. Het risico staat altijd in verhouding tot het rendement, dus

ligt het rendement wat lager, maar men loopt daarvoor ook een stuk minder risico.

Wat is het precieze oordeel van de minister over het amendement-Koomen/Heemskerk? Dat heb ik gemist.

Minister **Zalm**: Voorzitter. Ik dank de heer Omtzigt dat hij in herinnering roept dat zijn grote aandacht voor het beloningsbeleid betekende dat hij het met de rest, de ontwerp-Fusiewet as such, zeer eens was. Dat stel ik op prijs. De brief komt er aan, zoals ik al heb gezegd, evenals de informatie over de salariissen.

Tijdens de pauze van vijf minuten heb ik met een van mijn ambtenaren gesproken over het toezicht op de PVK-pensioenen. Die meldde dat daaraan in het verleden intensief aandacht is geschonken door het ministerie van Financiën en trouwens ook door de voorzitter van de raad van toezicht. Ook is aandacht geschonken aan de wijzigingen die nodig zouden zijn om bij het PVK-pensioenfonds versoberingen aan te brengen die de houdbaarheid van de PVK-pensioenen zouden kunnen bewerkstelligen. In de praktijk is er dus vanuit het ministerie aparte aandacht aan geschonken.

Wij hebben het gehad over de reële nullijn voor de toezichtkosten. Het is natuurlijk de bedoeling dat de administratieve lasten van het toezicht, dus de lasten die niet tot uiting komen in de begroting van De Nederlandsche Bank of het PVK, omlaag gaan. Er moet de komende tijd een reële daling in optreden. Gevraagd is naar de visie op het beloningsbeleid voor de herbenoemingen. Ik moet er een kanttekening bij maken. In het Kamerdebat over dit onderwerp, dat ik met andere woordvoerders, de heer Heemskerk uitgezonderd, heb gevoerd, heb ik aangekondigd dat ik De Nederlandse Bank op 1 juli een president en een directeur zou laten behouden door de herbenoeming van Wellink en Brouwer. Ik meen dat daarmee ook werd ingestemd, maar daarop richten de pijlen van de CDA-fractie zich ook niet. Die richten zich meer op de PVK-boys of -boy. De ministerraad heeft inmiddels de herbenoeming van de heren Wellink en Brouwer geaccordeerd. Ik kan wel toezeggen dat de visie op het beloningsbeleid komt voordat de

andere (her)benoemingen aan de orde zijn.

Mevrouw Van Egerschot heeft haar wensen in vervulling zien gaan.

De heer Heemskerk concludeerde dat wij het oneens blijven over de beloningen en de manier waarop wij daarmee omgaan. Ik vind het jammer dat ik hem niet heb kunnen overtuigen, maar dat zij zo. Ik weet niet of het minder riskant is om president of directielid te zijn van De Nederlandsche Bank dan om minister te zijn, want op de golfbaan kun je ook je arm uit de kom slaan. Als de Kamer een zekere behoefte heeft om een soort symbolische uitdrukking van het ongenoegen over het salarisbeleid neer te leggen in een amendement, dan moet zij dat maar doen, maar materieel heeft het amendement-Koomen/Heemskerk geen betekenis. Uit de wetsgeschiedenis zal dan symbolisch via de toelichting op het amendement blijken dat er enig ongenoegen is over het beloningsbeleid voor nieuw toetredende directieleden, hoewel dat niet helemaal helder te lezen valt in de toelichting. Voor het overige geeft het amendement geen voet tussen de deur wat het salarisbeleid betreft. Het is een beetje een symboolamendement dat weinig zin heeft, maar ik zal er niet voluit tegen ten strijde trekken. Zelfs een symboolamendement moet echter goed geformuleerd zijn en daarom moet in plaats van Pensioen- en Verzekeringkamer worden gelezen "Stichting Pensioen- en Verzekeringkamer". Op deze manier is het amendement correct symbolisch!

De **voorzitter**: Ik loop de toezeggingen nog even langs. Er komt nog voor het zomerreces een notitie over het beloningsbeleid staatsdeelnemingen; het salaris en de pensioenlasten van PVK-bestuurders worden vergeleken met die van DNB en het resultaat van die vergelijking krijgt de Kamer nog voor de stemming; bij de evaluatie in 2006 – als tenminste het amendement van de heer Heemskerk wordt aangenomen – komt ook een internationale vergelijking met betrekking tot kosten van het toezicht; het adviespanel van ondertoezichtgestelden zal in de Wet op het financieel toezicht een juridisch kader krijgen. Ten slotte zal er nog even naar de tekst van het amendement op stuk nr. 8 moeten worden gekeken. De minister heeft zijn oordeel over het

amendement uitgesproken en wij zullen zien of de indiener het handhaaft.

Sluiting 11.27 uur.